

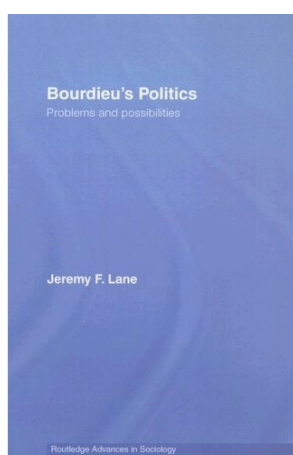
Anmeldelser

Jeremy F. Lane: *Bourdieu's Politics – Problems and Possibilities*. Routledge, 2006.

▷ Jens A. Hansen

Jeremy F. Lane har begået en lille bog med titlen *Bourdieu's Politics – Problems and Possibilities*. Bogen er en diskussion af de politiske implikationer af Bourdieus teorier og af Bourdieus egne politiske udmeldinger – specielt i den sidste del af hans liv. Udgangspunktet er den kritik, der er blevet rettet imod Bourdieus kritik af neo-liberalismens indtog i Frankrig og Europa – ikke fra neo-liberalister og konservative journalister, men fra andre intellektuelle, der selv kritiserer de neo-liberalistiske tendenser. Navne som Hall, Laclau & Mouffe, Boltanski & Chiapello samt Rancière bliver derfor hevet på banen i tide og utide for at vise styrker og svagheder ved Bourdieus måde at analysere på; som Lane selv udtrykker det, er bogens formål både at være kritisk og konstruktiv over for Bourdieus teori – altså at se både problemer og muligheder. Lane er velbelæst hvad Bourdieu angår og der er en del gode diskussioner i bogen – specielt fordi der lægges megen vægt på den del af Bourdieus forfatterskab, der handler om den symbolske konstruktion af grupper.

Der er for så vidt også nogle interessante sammenstillinger med andre tilgange, som når Lane bemærker, at en afgørende forskel mellem Bourdieu og Laclau & Mouffe er, at sidstnævnte antager, at alle har adgang til den symbolske konstruktionsproces (s. 59). Men generelt set lider bogen under, at Lane søger efter en politisk teori, der kan bruges i praksis – noget han åbenbart

synes det er oplagt at forskere skal udarbejde. Det er lidt paradoksalt, fordi Bourdieu undervejs erklæres som leninist, fordi han har konstateret, at de intellektuelle spiller en afgørende rolle i den symbolske konstruktionsproces. Bourdieu synes at kritiseres for blot at konstatere det, som Lane faktisk ønsker at gøre. Den slags modsigelser er der desværre en del af (som når man s. 70 skal læse, at habitus skal modificeres til et statistisk frem for et deterministisk begreb, imens man s. 90 kan læse, at Lane udmærket godt har forstået, at Bourdieus tænkemåde er statistisk). Og så er bogen skrevet besnærende, fordi Lane selv afviser en del kritikpunkter og derved "redder" Bourdieu (vel at mærke ved hjælp af hans egne argumenter).

Det helt afgørende problem ved bogen er dog nok, at den er ahistorisk – både i sin forståelse af hvorfor Bourdieu engagerede sig så kraftigt i kampen imod ny-liberalismen og i sin forståelse af hvad en teori skal bruges til. Bl.a. derfor kommer Laclau & Mouffe (logisk set ganske korrekte) argument om, at enhver objektivisering af et socialt rum indebærer en konstruktionsproces, som kan problematiseres pga. den sociale verdens enorme kompleksitet (s. 70-71), til at virke som et dræbende slag imod Bourdieus analyser; altså fordi disse ses som forsøg på eviggyldige konstruktioner og ikke analyser hvor de på et givet tidspunkt vigtigste faktorer og modsætninger fremanalyseres. Og derfor kan Lane også fremstille Bourdieus analyser af boligreformerne i Frankrig som rent deterministiske og helt uden forståelse for de historiske omstændigheder – fordi Lane forudsætter, at Bourdieus udgangspunkt var at lave *den fuldendte analyse* (og ikke bare et bidrag til forståelsen af hvordan det gik til...).

Hvis man har god tid kan man sikkert godt have fornøjelse af at læse bogen, for der er faktisk en del gode pointer og grundige læsninger hist og pist, men hvis man har travlt og skal prioritere den tid man har til Bourdieu-relateret læsning, så er *Bourdieu's Politics* nok ikke en af de bøger, der behøver at stå forrest på hyl-den.